

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. I. De clausulis in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

nimirum notorio, & Pontificia decisione, ac declaratione firmato, objectionem procedere; non autem, si loquatur solum de illo, qui frequenter variatur, & mutatur, aut saepe inducitur ab officialibus Curiae, ut dictum est in praemissis. Nam lex, quae tantam communitatem obstringit, ut est totus populus Christianus, ex aliquo defectu, vel omissione irritans actus, quibus pro gratia fideles recurrunt ad gremium S. Matris Ecclesiae, & ipsius etiam maternum consensum (ubi ejus existentia nec moraliter certa, nec notoria est subditis) vix justa esse potest, aut proximè obligans sub nullitate actus: stylus autem ille, in quo se fundat contraria sententia, est valde mutabilis, & paucis in variatione sua notus, quoad ejusmodi dispensationes matrimoniales, imò ab ipsis Curialibus non aequè admittitur, quibusdam affirmantibus, alijs negantibus, ut patet ex casu, de quo in supra dict. & alibi n. 1169. & 2099. ergo illi non censetur in mandato consensum suum Pontifex conformare pro tali casu.

1249. Dices 2. Delegatus non potest exequi mandatum quoad gratiam *sub causa*, sub qua Pontifex non consensit in gratiam; sed in dato casu exequendo mandatum quoad gratiam in mandato contentam, illud exequeretur quoad gratiam sub causa, sub qua in eam Pontifex *nullo modo* consensit. r. quia non consensit in gratiam *sub causa non expressa*, utpote non cognita; sed nec consensit in gratiam *sub causa expressa*; nam illa non est; ergo r. concedi, quod delegatus quoad gratiam in mandato concessam nihil agere possit, quando in eam dandam sub causa in mandato narrata nullo modo consensit Pontifex; quare, licet non possit dici, quod consenserit in gratiam sub causa *nullo modo expressa*, & *ipso proposita*; satis tamen est, quod ei *causa expressa specificè*, proposita sit *sub ratione generica cause omnino sufficientis*; & sub hac ratione cause consenserit in gratiam; at sic fieri in dato casu, probabilius est, ut diximus à n. 2243. ergo.

1250. Dices 3. ergo delegatus etiam poterit exequi mandatum dispensationis datum pro certo impedimento, licet reperiat, non esse illud, quod expressum est; sed aliud; quia praesumi poterit Pontificem consensisse in relaxandum impedimentum pro-

positum, secundum quod explicat *rationem communem impedimenti dirimentis*; non specificam, & differentialem. r. illatum admitti, quando impedimentum expressum, sed non existens, est ejusdem rationis cum noti expressio, sed revera existente in oratoribus, & hoc sub illo continetur, ut constat ex dict. supra; non autem secus, si scilicet sint diversae rationis; ratio est, nam aliud est *objectum*, in quod fertur consensus; aliud *propter quod*. Hujus enim mensura pendet à *notitia illius*; cum causa finalis, & motiva (nimirum ratio, propter quam, ut sufficientem, pro hac specie impedimenti Pontifex consentit in relaxandum impedimentum in eà specie) non recipiatur ut sufficiens ad relaxandum impedimentum in alia specie; ergo impedimentum debet esse cognitum vel in se, vel in eo, in quo continetur, tanquam minus in majori ejusdem lineae: at *objectum propter quod*, seu causa dispensandi, sufficiens pro impedimento tali, reperitur semper in causa urgentiori pro eodem impedimento, nec aliter ab ea pendet consensus in *objectum quod*. ergo.

ARTICULUS VIII.

De clausulis matrimonialium dispensationum.

Cum multa jam passim in hac materia dicta sint, ut constabit ex seq. paucis solum agam circa clausulas apponi solitas mandatis, & rescriptis dispensationum *matrimonialium*, quando earum commissio fit à Summo Pontifice, non à Penitentia-ria, de qua specialiter dicam infra. Not. autem generaliter, esse differentiam inter clausulas consuetas, & apponi solitas in rescriptis ex stylo Curiae, *consulto & volente Pontifice*; & illas, quae apponuntur *ex stylo Notariorum*. Nam haec non attenduntur, ut notat Barbosa *de claus. usu freq. in princip. n. 3. & 13.* his praemissis.

§. I.

De clausulis in genere.

Circa praesentem materiam not. 1. clausulas, quae in rescriptis Pontificijs apponi consueverunt ex stylo Curiae, decisione, ac

Zzz 3

authori-

authoritate Pontificis firmato, etiam si omissa forent per incuriam officialium, semper subintelligi; sic Felinus in *c. Cum M. 9. de Constitut. n. 6.* & patet ex ipso textu, ibi: *cum in constitutione predicta, & confirmatione Sedis Apostolica, vel fuerit, vel debuerit, sicut consuevit, esse expressum.* Talis est; *Si preces veritate nitantur*; unde illius omissione in rescripto, hoc non vitatur; sic Fagnanus. *c. Accepimus, de etat. & qualitat. n. 9.*

2253. Not. 2. clausulam dispositioni adjectam, esse interpretandam juxta usum loquendi, quo disponens utitur; sic Marta *de clausul. p. 4. claus. 29. n. 4.* & saepe unam declarari per aliam; cum in legis interpretatione principaliter attendi debeat intentio disponentis sub terminis illi adjectis, quibus declarat vel per extensionem, vel restrictionem, mentem suam; & quia in rescripto Princeps censetur se conformare juri communi nisi aliud exprimat; etiam clausula illi adjecta reduci debet ad statum juris communis, ubicunque sita reperiatur; sic Fagnanus in *c. Causam, qua, de Rescript. n. 2.* ubi rubrica habet, quod ordo rescripti interpretationem recipiat a jure communi.

2254. Not. 3. quando clausula adjecta restringitur ad certum finem, vel casum, ejus interpretationem, ac determinationem esse recipiendam ab eodem fine, & casu; quia censetur apposita secundum naturam rei, de qua disponitur. Et ideo lex interpretans fieri debet secundum clausulam Legis interpretatae; & omissa, nihilominus in illa censetur repetita. Nam expositum, & exponens debent esse aequipollentia. Et ratio ulterior est, quia una clausula secundum diversos respectus diversimode accipitur, ut notat Fagnanus in *c. omnis, de penit. & remiss. n. 31.*

2255. Not. 4. alias esse clausulas, quae apponuntur *in puris narrativis* (ut, cum narratur factum aliquod sub certis clausulis) alias, quae *in dispositivis*; illas non attendi, sed tantum istas, docet Rebuffus *consil. 34. n. 17. & consil. 47. n. 7.* apud Barbof. *cit. n. 9.*

Not. 5. clausulas, quae ab Oratoribus appositae sunt in supplicatione, solum effectum operari, licet non legantur in literis mandati expeditis. Nam etsi non sit judicandum secundum clausulas supplica-

tionis ante literas super ea expeditas propter regulam; *de non judicando juxta formam supplicationis*; secus tamen est, si literae jam expeditae sint. Nam ex eis cognoscitur mens disponentis; ut notat Barbof. *cit. n. 10.* cum alijs ibid. relatis.

Not. 6. clausulam, *in medio* positam, referri ad proxima, non autem ad omnia praecedentia, ut fuisse probat Fagnanus in *c. Nulli de Reb. Eccl. non alien. n. 14.* positam autem *in fine*, referri ad omnia praecedentia. Utrumque ostenditur in casu regulae de rebus Ecclesiae non alienandis, ubi prior clausula in medio afficit solum casum de non emphyteuticando, non autem omnem speciem alienationis; posterior autem in fine non tantum unam, sed omnes praecedentes. Sed hoc in multis limitatur.

Not. 7. Cum ex clausulis quaedam sunt, quae *tacite insunt* mandato dispensationis seu subintelliguntur in mandato, etsi non exprimantur, ut dictum est, eas non esse suspensivas juxta communem regulam traditam de conditionibus appositis *ibi, &* secus tamen dicendum, si aliter exprimantur, quam insunt, juxta ibid. dicta a n. 775.

§. II.

De particularibus quibusdam clausulis dispensationum matrimonialium.

Inter praecipuas est haec: *si preces veritate niti repereris.* Circa hanc clausulam. Not. 1. per eam rescriptum, seu mandatum dispensandi reddi *conditionatum*, sic, ut conditione non subsistente, nullum habeat effectum; sic Conradus. *l. 7. dispens. Apostol. c. 6. n. 27.* Nam etsi haec, *si preces veritate nitantur*, tacite insit mandato, ut diximus n. 348. si tamen sic apponatur: *si preces veritate niti repereris*, aliter exprimitur quam insit, consequenter juxta dicta a n. 771. mandatum reddit suspensum donec diligenter per diligentem informationem contempert, *preces veritate niti.* Et ideo, antequam verificata sit, nullum tribuit jus in re, vel ad rem; sic Gonzalez in *annotat. ad 8. Reg. Cancell. Gloss. 19. a. n. 232.* quia nimirum conditio adhaerens